

Verslag werkbezoek Suriname

Van 2 tot en met 16 juli 2008 hebben Ton van Rossum van Stichting Ecokids Nederland (SEN) en Mohammed Bakas, directeur van de islamitische school Al Wafa uit Amsterdam, Bos en Lommer een werkbezoek gebracht aan Nickerie en Paramaribo in Suriname.

De Al Wafaschool heeft sinds 2006 een uitwisseling met de O.B.S. Skroetjieweg in Nickerie, Suriname, met de leerkrachten en de leerlingen van de groep 7/8 in Nederland en de klassen 5a en 5b in Suriname.

Na aankomst op 2 juli 's avonds in Paramaribo is op 3 juli een bezoek gebracht aan Stinasu (Stichting Natuurbehoud Suriname), de natuurbeschermingsorganisatie in Suriname. Van een van de medewerkers van de educatieve afdeling van deze stichting ontving SEN enige maanden eerder het verzoek om informatie over de lesmethoden die bij de uitvoering van activiteiten op scholen wordt toegepast.

In een gesprek met de medewerkers van de educatieve afdeling van Stinasu zijn ervaringen en ideeën over de educatieve activiteiten uitgewisseld en is een vervolgspraak gemaakt voor na het bezoek aan Nickerie.

Bezoek aan Nickerie en de O.B.S. Skroetjieweg van 4 juli tot en met 12 juli 2008

Nickerie ligt 237 km westelijk van Paramaribo aan de grens met Guyana. Dit betekent een dagreis per auto over een soms niet al te beste tweebaans weg door de districten Paramaribo, Saramanca, Coronie en Nickerie.

Het district Nickerie wordt gekenmerkt door het op grote schaal uitoefenen van de landbouw, met name de rijstcultuur. In de vele polders die in het verleden zijn aangelegd door bos te kappen, zie je uitgestrekte rijstvelden van bedrijven of kleinere percelen die door kleinere boeren worden bewerkt.

Nickerie is de tweede stad van Suriname en telt 40.0000 inwoners en 23 basisscholen. De O.B.S. Skroetjieweg ligt aan de Skroetjieweg aan de buitenkant van de stad, "achter in de polder" en heeft 305 leerlingen. Er zijn 19 leerkrachten aan de school verbonden. De heer G. Dinai is directeur van de school. De school zonder etages is in een carré gebouwd en heeft 15 klaslokalen, inclusief een computerlokaal. Helaas heeft de school geen aansluiting op het net, zodat gebruik van internet niet tot de mogelijkheden behoort. De uitwisseling tussen de leerlingen van de partnerscholen gebeurt dan ook per post (brieven, verslagen, werkstukken, foto's).

Vrijdag 4 juli stond in het teken van de kennismaking met de directeur en de leerkrachten en de bespreking van het programma voor de komende week.

De heer Dinai is een bijzonder gedreven en enthousiaste directeur. Hij toont zich zeer geïnteresseerd in het onderwijs en de onderwijsorganisatie in Nederland. Maar praat ook graag over zijn school en het onderwijs in Suriname en schuwt het niet om commentaar te vragen of om suggesties ter verbetering.

Hij is al 10 jaar verbonden aan de O.B.S. Skroetjieweg en nog altijd even gedreven om zo goed mogelijk onderwijs en zorg voor de leerlingen te bereiken. Ook het stimuleren van de leerkrachten en het opereren als team vindt hij belangrijk. Hij is er terecht trots op dat

op zijn school al jaren het laagste ziekteverzuim onder leerkrachten van de scholen in het district Nickerie voor komt. Dat zegt genoeg over de werksfeer op de school.

Er wordt op de O.B.S. Skroetjieweg naast het onderwijs uit leerboeken ook thematisch aandacht besteed aan maatschappelijke thema's als: gezondheid (roken, drugsgebruik), gezonde voeding, gezond leven (voldoende beweging) en persoonlijke ontwikkeling (nieuwsgierigheid en ambitie versus lethargie en luiheid).

Met de leerkrachten van groep 5 is uitgebreid van gedachten gewisseld over de uitgangspunten en invulling van het uitwisselingsprogramma met de Al Wafaschool.

Zaterdag 5 juli is door Ton en Mohammed een interview gegeven over natuureducatie en het uitwisselingsprogramma van de O.B.S. Skroetjieweg aan het regionale tv-station Ishara TV, dat 's avonds is uitgezonden.

Maandag 7 juli heeft Ton eerst met klas 5a en daarna met klas 5b een buitenles over waarnemen van en in de natuur gegeven. De leerlingen reageerden eerst nog wat terughoudend, maar raakten steeds enthousiaster en wezen op de voorkomende planten, (vrucht)bomen en vogels.

De buitenactiviteit is gevolgd door een quiz in de klassen over natuur en klimaatverandering.

Dinsdag 8 juli is eerst de uitslag van de quiz bekend gemaakt en zijn de prijzen uitgereikt (ecokids T-shirts voor de leerlingen van klas 5a en ecokidspetten voor de leerlingen van klas 5b). Daarna was het tijd voor de buitenactiviteiten.

Met de T-shirts aan en de petten op ging het per bus naar de stad waar onder veel bekijks in het plantsoen door de leerlingen in tweetallen een boomspaspoort is gemaakt.

Na de pauze, met echte (meegenomen) Goudse stroopwafels, volgde een zintuigenactiviteit aan de buitenkant van de stad. Na deze inspannende bezigheden onder de brandende zon zorgde een ijsje voor de benodigde afkoeling.

Alle dagen is er gefilmd en 's avonds is in de actualiteiten rubriek van de regionale tv-zender Ishara TV een reportage over onze activiteiten uitgezonden. Ook is een interview gegeven aan het landelijke dagblad De Ware Tijd.

Woensdag 9 juli boden Al Wafa en SEN tuinmaterialen aan de school aan voor het schooltuinenwerk. Dit vormde de inleiding voor het met de leerlingen aanleggen van de schooltuinen. Deze liggen op het terrein van de school, direct achter de klassen van de bovenbouw.

Vol enthousiasme werden spa, riek, kapmes, hakjes, harken en niet te vergeten de nieuwe kruiwagen gehanteerd. In een ochtend tijd zijn, ondanks een hoosbui aan het eind van de ochtend, vele bedden/tuintjes gereed gemaakt en met gewassen beplant.

Het was leuk om te zien dat kinderen die zich dinsdag niet zo aangetrokken voelden tot de behandeling van de werkbladen bij de buitenactiviteiten, nu bij het tuinwerk bijna niet te stoppen waren.

Donderdag 10 juli heeft Ton voor iedere klas 5 een les wereldoriëntatie gegeven met Nederland als onderwerp. Behandeld zijn de seizoenen, de verklaring hiervan en de

verschillen tussen Nederland en Suriname wat betreft inwonersaantal, infrastructuur, landschappen en de bescherming van Nederland tegen de zee.

Tenslotte konden de kinderen vragen stellen over Nederland.

Na schooltijd is er een bijeenkomst gehouden met de leerkrachten met een gezamenlijke maaltijd, waarbij het uitgevoerde weekprogramma is geëvalueerd.

Ook is het cadeau van de Al Wafaschool aan de O.B.S. Skroetjieweg, een digitale camera, aan de heer Dinai overhandigd. De school had nog niet de beschikking over een eigen camera, dus komt het cadeau goed van pas.

Vrijdag 11 juli is eerst een bezoek gebracht aan de inspecteur van het basisonderwijs van het district Nickerie, waarbij onderwijs over natuur en milieu en de uitwisseling van de O.B.S. Skroetjieweg besproken zijn.

Vervolgens is er op school afscheid genomen. Het hele lerarenteam was hier bij.

Dit geeft aan dat iedereen zich betrokken voelt bij het uitwisselingsprogramma en niet alleen de leerkrachten van de klassen 5 die dit programma uitvoeren. Ton en Mohammed werden overladen met cadeautjes, van de leerkrachten maar ook van de leerlingen.

De leerlingen hebben een opstel gemaakt over de activiteiten die ze deze week hebben uitgevoerd. De opstellen worden na de zomervakantie aan de leerlingen van de groep 8 van de Al Wafaschool gegeven. Het mooiste opstel wordt op de website van de Stichting Ecolids Nederland geplaatst.

Het afscheid is beslist geen afscheid voor altijd geweest. Hopelijk kunnen twee leerkrachten van de O.B.S. Skroetjieweg volgend jaar Nederland bezoeken.

Zaterdag 12 juli is een evaluatief interview gegeven aan Ishara TV. De publiciteit die Ishara TV aan het werkbezoek heeft gegeven heeft er voor gezorgd dat ook de bevolking kennis heeft genomen van het bezoek en de activiteiten die zijn uitgevoerd. Ton wordt niet alleen op straat herkend, maar ook de hoogtemeting van bomen wordt door passanten op de markt nagedaan.

Het bezoek heeft er ook toe geleid dat de zorg voor het milieu meer in de belangstelling is komen te staan.

Evaluatie bezoek aan Nickerie en de O.B.S. Skroetjieweg

De resultaten zijn boven verwachting. Het hele onderwijzersteam van de school is bij het weekprogramma betrokken geweest. De leerlingen waren enthousiast en leergierig.

De directeur, de motor achter de voortdurende ontwikkeling van de school, is een grote stimulans voor de leerkrachten en leerlingen. De band tussen de O.B.S. Skroetjieweg en de Al Wafaschool is verstrekt en er is afgesproken om de uitwisseling per post zowel voor de klassen 5 als de klas 6 onderdeel te laten zijn van het schooljaarplan.

Zodra de vakanties afgelopen zijn doen de leerkrachten een voorstel aan de leerkrachten van de Al Wafaschool over de frequentie en momenten waarop post (brieven, verslagen en werkstukken) naar Amsterdam gestuurd zullen worden.

Al Wafa en SEN gaan zich sterk maken om volgend jaar twee leerkrachten van O.B.S. Skroetjieweg naar Nederland te laten komen.

Ook op onderwijsgebied hebben de directeur en leerkrachten informatie gekregen. Er volgt eind juli '08 nog een seminar door Mohammed Bakas aan de leerkrachten over taalonderwijs.

Maandag 14 juli bezoek aan het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV) in Paramaribo voor een gesprek met minister K. Raghoebarsing, de directeur van het ministerie, de onder directeur en een ambtenaar met “schooltuinen” in zijn portefeuille. In Suriname hebben 29 basisscholen nu een schooltuin. Voorlichters van het ministerie bezoeken de scholen om de schooltuinen op te zetten, scholen van materiaal te voorzien en leerkrachten te begeleiden. Knelpunt hierbij zijn de reisafstand/reistijd die de voorlichters kwijt zijn bij het bezoeken van de ver van Paramaribo gelegen scholen. Van onze kant is de suggestie gedaan om in het dichter bevolkte Paramaribo in een aantal wijken schooltuincomplexen op te zetten waar meerdere scholen gebruik van kunnen maken, zoals dat bij de grotere steden in de Randstad/Nederland het geval is. Ook is de mogelijkheid van het trainen en coachen van leerkrachten door voorlichters van LVV voor verderaf gelegen plaatsen besproken, zodat de voorlichters niet zelf meer de scholen hoeven langs te gaan.

Tenslotte zijn de gesprekpartners geïnformeerd over het werk van de Stichting Ecokids Nederland en over de activiteiten van het Nederlandse ministerie van LNV met betrekking het bevorderen van natuurervaringen door de Nederlandse jeugd.

Dinsdag 15 juli bezoek aan de RK basisschool St. Petrus in Paramaribo Noord. Met de directrice is de afspraak gemaakt om het komende schooljaar een uitwisseling te starten met de islamitische basisschool El Kadisia in Amsterdam Slotervaart.

Woensdag 16 juli hernieuwt bezoek aan Stinasu (Stichting Natuurbehoud Suriname) voor een vervolggesprek over lesmethode en lesmaterialen. Over en weer zijn lesmaterialen uitgewisseld. Afgesproken is om ons contact te continueren en SEN het IVN (afdeling internationale contacten) zal benaderen om samen met hen de mogelijkheid van intensievere en bredere ondersteuning aan Stinasu te bekijken.

Woensdagmiddag 16 juli '08 vetrok Ton van Rossum weer naar Nederland. Mohammed Bakas blijft nog tot 1 augustus '08 in Suriname voor vakantie en familiebezoek.

Paramaribo, juli 2008